

GENOWEFA SZEWCZYK

ur. 1926; Wirkowice

Miejsce i czas wydarzeń	Wirkowice, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Wirkowice, Izbica, Bełżec, Kalinowice, II wojna światowa, okupacja niemiecka, Żydzi, prześladowanie ludności żydowskiej, żydowskie dziecko, rodzina Górników, Anna Staszczuk

Pani Górnikowa ocaliła żydowskie dziecko

A ile z Bełżca Żydów przygnali do Izbicy, bo w Bełżcu był sam Żyd, tam było miasto żydowskie w Bełżcu. Jak ja byłam w Kalinowicach, to teściowa mojej siostry opowiadała, że gnali ich przez Zamość i wyszła taka Górnikowa, zobaczyć, jak tych Żydów gonią. Tam Niemcy jechali motocyklami po jednej stronie, ale to ile tam tych Niemców jechało, paru, a tych Żydów to tysiące szło parami. Oni nie uciekali, bo gdzie uciekną, by ich zaraz jutro złapali. [Jedną] Żydówkę miała w fartuszkach dziecko, ta Górnikowa stała przy drodze, a ta złapała to dziecko, podeszła dwa kroki i to dziecko wrzuciła do niej. Ona ogłupiała, miała też fartuszek, bo to kiedyś w fartuszkach chodziły takich na szelkach kobiety, złapała w ten fartuszek to dziecko i uciekła do domu. To była dziewczynka. Oni nie mieli dzieci, Górnikowa się leczyła w Lublinie, żeby mieć dzieci. Ochrzcili, ludzie nic nie powiedzieli, nie wydali ich, jaka była jedność tam w Kalinowicach. Nie wydali ich, ona ochrzciła dziecko, zapisali na siebie, to była Ania, Anna. Tę Żydóweczkę wychowali i potem tam Górnikowa zmarła, a Górnik został, wydał za żonę ją. Jej mąż to taki był Staszczuk, to był furman, jeździł, furmanował. To ją zawoził na rynek i ona groch nie groch, kartofel nie kartofel – musiała wszystko targować. Miała troje dzieci, dwóch synów i córkę, to jeszcze żyją. Ale ona to prawdziwa Żydówka była, nawet ta co złapała to dziecko, chciała oddać, bo takie było czarne to dziecko, a nos to miało taki duży i ona z takim nosem dużym była już do końca, szczupła była. Ta matka jak umarła, to ojciec ożenił się z mojego szwagra z Kalinowic siostrą, to macocha dla niej [była]. Ona nigdy nie powiedziała [do niej] „mamusiu”, taka była szlachetna ta Anka. I kamienicę postawili, i działki budowali, pobudowali [dzieci]. Umarła ta Ania, a i do kościoła chodziła, i wszystko, tak że była katoliczka pierwszej klasy.

Ona była taka maluśka, mówili, że jak tę Żydóweczkę [Górnikowa] wzięła, to jeszcze pępek nie obsechł, to dopiero było po porodzie może dwa, trzy dni. I [ta Żydówka] z

Bełzca bidna piechotą szła, i niosła w fartuszku tę Żydóweczkę, to dziecko. Nie wiedzieli nawet, co dać jeść, ale poszli do apteki i tam im jakiegoś mleczka dali, żeby to dziecko [wyżywić]. Wyhodowała [Górnikowa] tę Żydóweczkę – i do szkoły chodziła, i do kościoła z nią chodziła, i do komunii, wszędzie. To była ukochana córka ich, nie mieli [swoich] dzieci. I ta Ania jak zmarła, to jej córka teraz mówi, że brak mamusi bardzo. Wyszła za takiego Tomcia ta córka, na naszej ulicy w Kalinowicach, niedaleko mnie. Ma dwie córki, jeszcze żyją tam. No, ładna, ładna, niepodobna do matki była, do ojca [podobna]. Może ci synowie [bardziej podobni do matki], czarni tacy.

Data i miejsce nagrania	2019-09-16, Wirkowice
Rozmawiał/a	Dagmara Spodar
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"